

Universitätsbibliothek Wuppertal

Davidis Ruhnkenii Opuscula Varii Argumenti, Oratoria, Historica, Critica

Ruhnken, David

Lugduni Batavorum, 1823

Praefatio ex prima editione hymni Homerici In Cererem

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1677)

PRAEFATIO

EX PRIMA EDITIONE

HYMNI HOMERICI IN CEREREM.

Nihil minus cogitavi, quam fore unquam, ut Homeri Hymnus in Cererem, quem quidem altero a C. N. seculo superfuisse sciebam, sed in rebus dudum deperditis numerabam, ut is igitur in Bibliotheca quadam reperiretur, aut, si forte repertus esset, mea qualicunque cura in lucem prodiret. Nec minus mirabile mihi videbatur, Hymnum mitti ex Moscovia; ubi tale antiquitatis monumentum latere, si quis forte narrasset, omnes eum joculari potius, quam serio loqui, putassent. Verum cum res ipsa nobis fidem fecerit, omnemque admirationem sustulerit, reliquum est, ut, quomodo ille Hymnus inventus sit, et cujus beneficio nostras in manus pervenerit, breviter explicemus. Ante aliquot annos e Germania Moscam vocatus est vir utriusque linguae peritissimus, in quo Ernestinae disciplinae alumnum facile agnoscas, Christianus Fridericus Matthaei, ut oriens in illius urbis Academia bonarum literarum studium aleret et confirmaret. Qui cum eo delatus audivisset, luculentam copiam Graecorum Codicum, quos nemo legeret, nedum intelligeret, in Bibliotheca S. Synodi servari, inopinata re percussus, statim hunc thesaurum excutere coepit. Cumque plures libros eximios, quorum notitia ab ipso suo tempore tradetur, reper-

ris-

risset, incidit etiam in Codicem Homeri, scriptum illum quidem sub finem seculi xiv. sed, ut res ipsa docet, ex veterrimo praestantissimoque ductum, qui praeter fragmentum Iliadis, editos Hymnos xvi. vulgari fere ordine complectebatur. Sed ecce! Hymno xvi. qui editorum ultimus est in Codice, primum subjecti erant duodecim versus ex Hymno deperdito in Bacchum: tum sequebatur bene longus, et, si posteriorem partem excipias, satis integer Hymnus in Cererem. Triumphans Clarissimus Matthaei tali ac tanto invento, nec moram, quam Editio multis de caussis Moscae habitura esset, ferens, per me monumentum, quod tot secula latuerat, in lucem proferri voluit, quem sciret Homericos Hymnos diligentius tractasse, in iisque castigandis Criticae tirocinium posuisse. Neque his finibus se continuit singularis ejus et inusitata erga me humanitas, sed ultra progressa, beneficium cumulavit excerptis ex eodem Codice Variantibus editorum Hymnorum: quibus quot quam foeda sint inveterataque ulcera sanata, alio loco planissime intelligitur. Susceptis igitur Editoris partibus, quas ipse vir doctissimus aut aequè bene, aut melius agere potuisset, Hymnum cum aliis Homeri carminibus studiose comparavi, tum alias ob caussas, tum inprimis, ut mihi, suusne sit Poëta, an aliunde pendeat, constaret. In locis vitiosis, cum non alius Codex, qui opem ferret, superesset, ad ingenium, Codicis vicarium, confugi. Obscuriora, quam brevissime potui, explicavi, ne Hymni Editio, quae in tanta studiosorum expectatione esset, longius traheretur. Versionem autem Latinam, nescio,

an nonnullis invitis, consulto praetermissi, melius existimans, Graecos Poetas ignorare, quam ex versione cognoscere. Neque, si verum fateri volumus, aliunde, nisi ex versionibus, apud plerisque nata est ista cum Homeri, tum ipsarum Graecarum literarum contentio. Atque hic praefationis finem facere possem, nisi paucis disceptare visum esset, sitne ille Hymnus a Poëtarum principe, ut titulus proficitur, an sub ejus nomine ab alio scriptus? Homerum Hymni auctorem editi testis idoneus, Pausanias, nec semel, et quasi praetereundo, sed quatuor locis, et constanter, Attic. 38. bis, Messen. 30. Corinth. 14. Ne tertio quidem loco, Messen. 30. ubi *Τύχης* nomen, quo nusquam Homerus usus est, rem suspectam facere potuisset, quicquam dubitationis ostendit. Igitur, si Pausaniae standum est iudicio, rem confectam habemus. Ego tamen ingenue fateor, non unam mihi injectam esse dubitationem. Primum Scholiastes Nicandri ad Alexiph. 130. ita loquitur, ut hunc Hymnum pro suppositio habuisse videatur: *ὅτι δὲ διὰ γλήχωνος ἔπιεν ἢ Δημήτηρ τὸν κυκεῶνα, καὶ διὰ τὴν χλεύην Ἰάμβης ἐγέλασεν ἢ θεὰ, ἐν τοῖς εἰς Ὀμήρου ἀναφερομένοις Ἑμνοις λέγεται.* Sed multo certius argumentum, quo Hymni, ut ita dicam, germanitas dubia reddatur, ex ipso duci carmine potest; in quo, etsi pulcherrimo, tamen nervos, sanguinem, spiritum, quibus Homeri praestantia maxime censetur, saepe desideramus. Quam jacent, ut alia taceam, illae nihil proficientes Iridis, Hecatae, et Rheae legationes! Nec aliter de Homericis Hymnis in universum iudicavit Grammaticus vetus apud Allatium

de Patr. Homeri cap. 15. Οὐδὲν δὲ αὐτοῦ θετέον ἔξω
 τῆς Ὀδυσσεύου καὶ τῆς Ἰλιάδος. ἀλλὰ δὲ καὶ τοὺς Ἑρ-
 κουλους, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐς αὐτὸν φερομένων ποιημάτων
 ἡγητέον ἀλλότρια, καὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς δυνάμεως ἕνε-
 κα. Forma dicendi, fateor, tota est Homerica.
 Quamquam sic quoque Homeri studiosus pauca quae-
 dam, quae vix pro Homericis agnoscat, reperiet,
 v. c. vs. 9. Πολυδέκτης, et alibi Πολυδέγμων pro
 Plutone; vs. 12. κάρα pro κάρατα; vs. 208. ἄλφι
 pro ἄλφια; vs. 210. ἐρύσματος; vs. 209. ἀντίτομον;
 vs. 221. προβαλής; vs. 264. ἐλεινὴν pro ἐλεεινὴν, etc.
 His fere rationibus moveor, ut hunc partum Homero
 subditum credam, nec tamen ab auctore ipso, cujus
 aetas talem fraudem ignorabat, sed a notis illis fal-
 sariis, qui, ut regibus Alexandriae et Pergami libros
 carius venderent, operum titulos mutabant, nobilius
 nomen, velut Homeri, minus claro substituentes.
 Jam ad Pausaniam quod attinet, nolim dicere cum
 Fulvio Ursino ad Virgil. Ecl. IV. 59. eum parum
 intelligentem esse talium rerum existimatorem. Nam
 Criticum egregium se ostendit in iudicio de Orphei et
 Musaei carminibus, Attic. 14. de Homeri Thebaide,
 Boeot. 9. de Hesiodi Theogonia, ibid. 27. Verun-
 tamen, cum etiam Phocic. 37. Hymnum in Apollin-
 em, et Boeot. 30. omnes adeo Hymnos, qui sub
 Homeri nomine feruntur, pro veris ac germanis ha-
 buerit: quod ne Leonii quidem Allatio l. c. et Steph.
 Berglero Praef. ad Odys. p. 16. quibus nemo de
 his Hymnis magnificentius sensit, probatur: cum igitur
 Pausanias tam facilis fuerit in iis Homero tri-
 buendis, suspicor, illorum splendorem ita ejus ocu-

los praestrinxisse, ut ad manifesta indicia, quibus alius Homero scriptor proderetur, conniveret. Nec tamen cuiquam auctor sim, ut ingenio otioque abutatur ad Hymni antiquitatem convellendam. Nam, ne dicam, Pausaniae iudicium certe in hanc partem valere, ut, quod carmen ab ipso pro Homérico habitum sit, ab omnibus longe antiquissimum sit habendum; talis in singulis versibus viget *χρῶς ἀρχαιοπινής*, sive *robigo vetustatis*, ut a Poëta, qui vel statim post Homerum, vel Hesiodi aetate vixerit, scriptum videatur. Hòc a peritis sentiri potest, imperitis, quid sit, explicari non potest. Quid? an Apollonii Rhodii, et alterius Poëtae, qui carmen inter Theocritea xxv. scripsit, auctoritas parvi est faciendae? Qui, cum Hymni locos exquisitiores ad imitationem vocarint, quantam jam tum vetustatis opinionem habuerit, manifesto declarant. Gratulemur igitur aetati nostrae, cui prorsus insperanti monumentum obtigit, quod non minorem ab ultima antiquitate, quam a prisca simplicique venustate commendationem habet, idque non solum ad pulcri sensum alendum, sed etiam ad alios sive Graecos sive Latinos Poëtas rectius intelligendos conferamus. In quo genere quantum inde utilitatis capi possit, tribus exemplis, quae se ultro non quaerenti obtulerunt, declarabo.

Catullus de Nupt. Pel. et Thet. 281.

*quos propter fluminis undas
 Aura parit flores tepidi fecunda Favoni,
 Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
 Quae permulsa domus jucundo risit odore.*

Hic

Hic Vulpius longius petitum dicit, *domus jucundo
visit odore.* Sed ecce fontem, unde venustum illud
loquendi genus fluxerit, in Hymno nostro vs. 13.
Κηῶδει δ' ὀδμῇ πᾶς οὐρανὸς εὐρύς ὑπερβεν, Γαῖά τε πᾶτ'
ἐγέλασσε.

Idem Catullus eodem carmine vs. 128.

*Tum tremuli salis adversas procurrere in undas,
Mollia nudatae tollentem tegmina surae.*

ubi Interpretes *tegmina surae* perperam sumunt pro
cōthurnis, vel fasciis. Intelligenda est tunica, nuda
crura tegens, quam Ariadna, ne aqua madefieret,
tollebat. Hanc explicationem plane confirmat Hymnus
vs. 176. Ὡς αἰ ἐπισχόμεναι ἐανῶν πτύχας ἱμεροέντων,
Ἥξαν κοίλην κατ' ἀμαξιτόν. Quem imitatus est Apo-
lonius Rhod. III. 874. Τρώχων εὐρῆαν κατ' ἀμαξι-
τόν. ἀν δὲ χιτῶνας Λεπταλέους λευκῆς ἐπιγουνίδος ἀχρῆς
ἄειρον. Adde simillimum locum Moschi II. 123.
Εἶρε πορφυρέας κέλυπος πτύχας, ὄφρα μὴ φῆν Δεῦη
ἔφελκωμένην πολιῆς ἄλδς ἄσπετον ὕδαρ.

Virgilius Aen. IV. 32.

Solane perperam moerens carpere iuventa?

Nec dulces natos, Veneris nec praemia noris?

Hic interpretes dubitant, ipsi nati intelligendi sint,
tanquam matrimonii munera, an concubitus. Dubi-
tationem omnem tollit Hymnus *concubitum δῶρα Ἄ-
Φροδίτης* vocans, vs. 101. Γρηῖ παλαιγενεῖ ἐναλίγκιοι,
ἦ τε τόκοιο Εἶργηται, δάρων τε Φιλοστεφάνου ἌΦροδίτης.
Quamquam sic etiam, praeter nostrum Poëtam, lo-
cuti sunt Hesiodus Asp. 47. et Pindarus Nem.
VIII. 12.

Sed ego, Hymnum edidisse contentus, talem Poëtarum comparisonem aliorum industriae relinquo. Vale.

— Ao. MDCCLXXX.

ADDITAMENTUM,

QUOD IN ALTERÂ HYMNI EDITIONE,
BIENNIO POST VULGATÂ, HUIC
PRAEFATIONI ACCESSIT.

Haec ante menses non ita multos praefati sumus. Brevi post, paucis Hymni exemplis in vulgus emis-
sis, deprehensum est, huic editioni multam ad integritatem, casu quodam, deesse. Res ita se habet. Cum Clarissimo Matthaei, Hymnum describenti, nihil longius videretur, quam ut mihi necopinanti laetitiam objiceret, aliosque per me inexpectato munere bearet, accidit hac festinatione, ut post vs. 198. viginti versus, post vs. 413. unus oculatissimi hominis aciem fallerent. Qui error, quamvis humanus, viro optimo tantum molestiae attulit, ut sibimet ipse totus displiceret, nec, nisi consolatione mea mitigatus, secum in gratiam rediret. Jam nihil aliud restabat, nisi ut, ista editione penitus abolita, novam omnibusque numeris expletam adornarem. Quod consilium Cl. Matthaei humanitas enixe adjuvit non solum versibus, qui deessent, supplendis, sed singulis etiam literarum apicibus, quos vetus Codex haberet,
ite.

iterum anxia diligentia rimandis. Velim igitur, ista editio pro mutila, sicut est, et paene non edita; at quae nunc profertur, pro vera, integra, sincera, atque adeo prima habeatur. Huic etiam versionem Latinam subjunximus. Nam cum permulti essent, qui dicerent, sese, etiamsi carminis Graeci venustatem sentire non possent, velle tamen ejus argumentum, tractationem, inprimisque ea, quae ad historiam sive veram sive fabulosam pertinerent, ex versione cognoscere, rogavi virum Graecae Latineque doctissimum, Jo. Henr. Vossium, ut eorum desiderio satisfaceret, meque aliis occupationibus impeditum hoc labore levaret. Cujus nomen quoniam nunc primum in Batavis auditur, addere liceat, eum adhuc regere Scholam ignobilis oppidi, Otterndorpii, sed dignissimum esse, cujus doctrina majore in theatro spectetur. Speramus igitur, futurum, ut Germani, qui vel in summa eruditorum hominum copia tale ingenium fovere deberent, certe illud in tanta, quae nunc est, hujus generis penuria complectantur. Iterum vale.

— Ao. MDCCLXXXII.